

PM 2012: RIII (Dnr 309-1109/2012)

Förslag till ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om hissar och vissa andra motordrivna anordningar, BFS 2011:12, H 14
Remiss från Boverket

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Förslag till ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om hissar och vissa andra motordrivna anordningar, BFS 2011:12, H 14” hänvisas till denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Joakim Larsson anför följande.

Ärendet

Boverket har genomfört en konsekvensutredning av ändringar i regelverket för hissar och motordrivna anordningar och föreslår vissa förtydliganden i syfte att förenkla den praktiska tillämpningen av reglerna. Boverket föreslår att hänsyn till byggnadens förutsättningar även ska innefatta den befintliga motordrivna anläggningens förutsättningar, att förbättringsåtgärder endast måste företas för hissar vars räddningsutrymmen är utförda enligt de regler som gällde före Arbetarskyddsstyrelsens anvisningar från 1973, samt att det blir möjligt att genomföra följdkrav under en period om högst tre månader från det datum då ändringsarbeten första gången påbörjades.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och stadsbyggnadsnämnden. Stadsbyggnadsnämnden har på grund av kort remisstid inkommit med kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret anser att det är positivt om de föreslagna ändringarna kan leda till en mer enhetlig tillämpning av reglerna i Sveriges kommuner. Kontoret ställer sig av rättsskäl tveksamt till retroaktiviteten i bestämmelsen om ändringsutrymmen för fastigheter med hissar installerade före 1975.

Stadsbyggnadskontoret anser att det är särskilt positivt att möjligheten att göra följdåtgärder vid olika tillfällen tillkommer så att tillgängligheten för både boende och andra inte behöver försämrats under en längre period.

Mina synpunkter

Det är välkommet att Boverkets förslag bidrar till större flexibilitet i tillämpningen av regelverket för hissar och andra motordrivna anläggningar, på ett sätt som kan för-

väntas underlätta för samtliga berörda. I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets utlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen ”Förslag till ändring av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om hissar och vissa andra motordrivna anordningar, BFS 2011:12, H 14” hänvisas till denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 29 augusti 2012

JOAKIM LARSSON

Bilaga

Konsekvensutredning av ändring, H14 av Boverkets föreskrifter och allmänna råd om hissar och vissa andra motordrivna anordningar, BFS 2011:12

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet avstår från att delta i beslutet.

ÄRENDET

Boverket har genomfört en konsekvensutredning av ändringar i regelverket för hissar och motordrivna anordningar och föreslår vissa förtydliganden i syfte att förenkla den praktiska tillämpningen av reglerna. Boverket föreslår att hänsyn till byggnadens förutsättningar även ska innefatta den befintliga motordrivna anläggningens förutsättningar, att förbättringsåtgärder endast måste företas för hissar vars räddningsutrymmen är utförda enligt de regler som gällde före Arbetarskyddsstyrelsens anvisningar från 1973, samt att det blir möjligt att genomföra följdkrav under en period om högst tre månader från det datum då ändringsarbeten första gången påbörjades.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret och stadsbyggnadsnämnden. Stadsbyggnadsnämnden har på grund av kort remisstid inkommit med kontorsyttrande.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 13 juli 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Boverket har genomfört en konsekvensutredning av ändringar i regelverket för hissar och motordrivna anordningar och föreslår vissa förtydliganden i syfte att förenkla den praktiska tillämpningen av reglerna. Boverket föreslår att hänsyn till byggnadens förutsättningar även ska innefatta den befintliga motordrivna anläggningens förutsättningar, att förbättringsåtgärder endast måste företas för hissar vars räddningsutrymmen är utförda enligt de regler som gällde före Arbetarskyddsstyrelsens anvisningar från 1973, samt att det blir möjligt att genomföra följdkrav under en period om högst tre månader från det datum då ändringsarbeten första gången påbörjades.

Stadsledningskontoret anser att det är välkommet att förslaget bidrar till en ökad tydlighet på det aktuella området, liksom att förslaget innebär en större flexibilitet i tillämpningen av regelverket som kan underlätta för samtliga berörda.

Kontoret ställer sig av rättskäl tveksamt till retroaktiviteten i bestämmelsen om ändringsutrymmen för fastigheter med hissar installerade före 1975. Det kan förmodas att ett flertal av de hissar som är berörda återfinns i Stockholm. Stadsledningskontoret konstaterar emellertid att kravet är en konsekvens av plan- och byggförordningens 3 kap. 11 § och att förslaget innebär en lindring jämfört med gällande regelverk.

Avslutningsvis anser stadsledningskontoret att det är särskilt positivt om förslaget leder till förbättrad tillgänglighet vid ombyggnad av hissar.

Bakgrund

Plan- och bygglagen (2010:900) ställer i 8 kap. krav på tekniska egenskaper på byggnadsverk vid nybyggnad, ombyggnad eller annan ändring, bland annat ifråga om säkerhet vid användning. Vidare ställer PBL och plan- och byggförordningen (2011:338) retroaktiva krav på säkerhetshöjande åtgärder på bland annat redan installerade hissar för att uppnå senare ställda krav på grundläggande säkerhet vid användning.

Fastighetsägare, företag som utför åtgärder på främst hissar, ackrediterade kontrollorgan för motordrivna anordningar samt kommunala tillsynsmyndigheter har givit uttryck för problem vid tillämpning av Boverkets nuvarande föreskrifter för sådana anordningar. Boverket har därför, enligt bemyndiganden i 10 kap. 3, 5, 15–17, samt 19–20 §§ PBF, genomfört en konsekvensutredning av ändringar i regelverket för hissar och motordrivna anordningar.

Boverket föreslår vissa förtydliganden i syfte att förenkla den praktiska tillämpningen av reglerna. Förslaget har remitterats till bland annat Stockholms stad för synpunkter. Remisstiden sträcker sig till den 7 september 2012; staden har dock fått anstånd till den 14 september.

Ärendet

Boverkets konsekvensutredning av ändringar i tillämpningsföreskrifterna BFS 2011:12 föreslår i huvudsak tre förändringar.

Enligt nuvarande lydelse av 2 kap. 2 § BFS 2011:12 får mindre avsteg göras från kraven på åtgärder som gäller vid nyinstallation om dessa åtgärder på grund av byggnadens eller fastighetens förutsättningar skulle medföra oskäliga kostnader. Boverket föreslår att ett förtydligande görs, med innebörd att hänsyn till byggnadens förutsättningar även innefattar den befintliga motordrivna anläggningens förutsättningar. Förändringen väntas leda till en klarare och enklare tillämpning och tolkning av reglerna som underlättar för samtliga berörda parter.

Vidare föreslår Boverket en förändring av 2 kap. 1 § fjärde stycket 2 BFS 2011:12. Vid ändring eller utbyte av hissens styrsystem, apparatställ eller maskineri ska enligt nuvarande lydelse de fria räddningsutrymmena för service- och besiktningspersonal i hisschaktet förbättras, för att minska risken att dessa personer blir klämda mellan hissorgon och schakttoppen/schaktgropen när de befinner sig i schaktet. Boverkets förslag är att förbättringsåtgärder endast måste företas för hissar vars räddningsutrymmen är utförda enligt de regler som gällde före Arbetarskyddsstyrelsens anvisningar nr. 92 från 1973, enligt verkets bedömning uppskattningsvis cirka 35 000 hissar i hela landet.

Avslutningsvis föreslår Boverket att 2 kap. 1 § BFS 2011:12 ändras avseende följdåtgärder. Nuvarande regler anger att det vid en viss huvudåtgärd (exempelvis byte av hissmaskineri) också måste genomföras alla uppräknade följdåtgärder vid ett och samma tillfälle. Boverket föreslår att detta ändras så att det blir möjligt att genomföra följdkraven under en period om högst tre månader från det datum då ändringsarbetena första gången påbörjades.

Bedömningen i Boverkets konsekvensutredning är att de föreslagna ändringarna kan väntas leda till kostnadsmässiga fördelar och besparingar för byggherrar och fastighetsägare, utan säkerhetsmässiga nackdelar. Förslaget förmodas leda till en förbättrad tillgänglighet till bostäder och arbetsplatser vid ombyggnad av hissar, i och med att alla åtgärder inte behöver genomföras vid ett och samma tillfälle utan under en tremånadersperiod utan avstängning av hissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontorets förnyelseavdelning.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Stadsledningskontoret konstaterar att staden, genom stadsbyggnadsnämnden, utgör tillsynsmyndighet för hissinstallationer inom kommunen och att de föreslagna ändringarna därmed kan väntas få konsekvenser för hur staden tillämpar reglerna i sin myndighetsutövning gentemot fastighetsägare. Boverket bedömer att de föreslagna ändringarna kommer att underlätta för berörda parter utan att avkall görs på legitima säkerhetskrav och stadsledningskontoret finner ingen anledning att ifrågasätta denna bedömning.

Kontoret konstaterar att ny-, om- och tillbyggnation är omgärdat av ett omfattande regelverk och anser därför att det är välkommet att Boverket med föreliggande förslag bidrar till en ökad tydlighet på det aktuella området. Likaså anser stadsledningskontoret att det är välkommet att förslaget innebär en större flexibilitet i tillämpningen av regelverket på ett sätt som kan förväntas underlätta för samtliga berörda.

Ur rättssynpunkt anser stadsledningskontoret att det är positivt om de föreslagna ändringarna kan leda till en mer enhetlig tillämpning av reglerna i Sveriges kommuner eftersom detta stärker likvärdigheten och rättssäkerheten för fastighetsägare, hisstillverkare och övriga aktörer. Kontoret ställer sig av rättsskäl tveksamt till retroaktiviteten i bestämmelsen om ändringsutrymmen för fastigheter med hissar installerade före 1975. Kontorets bedömning är att ett flertal av de omkring 35 000 hissar som är berörda av kravet återfinns i Stockholm, eftersom praktiskt taget hela innerstaden samt betydande delar av ytterstadens flerbostadshus

är uppförda före 1975 och många av dessa byggnader kan förmodas ha hissar installerade före samma år. Stadsledningskontoret konstaterar emellertid att detta retroaktiva krav är en konsekvens av plan- och byggförordningens 3 kap. 11 § och att förslaget innebär en lindring jämfört med gällande regelverk, vilket är välkommet.

Avslutningsvis anser stadsledningskontoret att det är särskilt positivt om förslaget genom en större flexibilitet leder till förbättrad tillgänglighet vid ombyggnad av hissar.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 juli 2012 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret har följande synpunkt på Boverkets remiss:
Stadsbyggnadskontoret vill framföra att det är vällovt och bra att Boverket tagit fram förslag på ett antal förändringar för hissar etc som innebär en lättnad för många.

Det är särskilt positivt att möjligheten att göra följdåtgärderna vid olika tillfällen tillkommer så att tillgängligheten för både boende och andra inte behöver försämrats under en längre period.